

УДК 340

*Микола Віталійович Котенко,
асистент кафедри інтелектуальної власності
юридичного факультету Київського національного
університету імені Тараса Шевченка*

ЦІННІСНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗУМІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ОСНОВА МОНІТОРИНГУ ЇЇ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Постановка проблеми. Розуміння права та правових явищ – одне з найпринциповіших питань в системі наукових юридичних досліджень, оскільки його належна наукова розробка становитиме основу для подальшого пізнання як теоретико-правових, так і галузевих аспектів досліджуваного явища. В цьому плані слід погодитись з думкою Т. А. Занфірової про те, що пізнання правових явищ визначається положеннями конкретного типу правопізнання або їх поєднанням [1]. Звертаючись до аналізу будь-якого питання правової сфери, будь-якого аспекту юридичної діяльності, дослідник завжди виходить з певної сукупності поглядів на право, що і дає змогу синтезувати знання, систематизувати висновки, дотримуватися послідовності й цілісності дослідження. Фактично, аналізуючи сучасні підходи до правопізнання, можна зробити висновок про те, що з конкретним типом правопізнання, на якому базується наукове дослідження у сфері права, нерозривно пов'язані відповідні підходи у методології та повнота їх використання [2, с. 28]. Правове забезпечення інтелектуальної власності, як і будь-якої іншої сфери життєдіяльності суспільства, засновується насамперед на положеннях відповідного підходу до праворозуміння, що дозволить визначити ключові моделі поведінки у вказаній сфері, їх закріпити, регламентувати засоби їх забезпечення і гарантування. В свою чергу подальший моніторинг існуючого правового забезпечення інтелектуальної власності має засновуватись не лише на показниках якості закріплення, дієвості та ефективності функціонування правових норм, що регламентують відносини в сфері інтелектуальної власності. Насамперед, в основу такого моніторингу мають бути закладені відповідні положення розуміння інтелектуальної власності, як явища, що об'єктивно потребує правового забезпечення, а його розвиток зумовлює ефективність та дієвість правових норм, що регламентують відносини в сфері інтелектуальної власності. Отже, положення, які визначатимуть розуміння інтелектуальної власності, засновані на ідеях конкретного підходу до праворозуміння, матимуть основоположний характер у процесі здійснення як її наукового дослідження, так і практики її правового забезпечення, а також здійснення в подальшому його моніторингу. Це має посилити, з одного боку, цілісність і об'єктивність наукового пізнання інтелектуальної власності як правового явища, систематизацію та обґрунтування висновків, достовірність отриманих результатів, їх заснованість на єдиних науково обґрунтованих положеннях розуміння і пізнання права, а з іншого боку – визначити критерії правового забезпечення інтелектуальної власності, націленість такого правового забезпечення, а також слугувати критеріями виміру якісного рівня такого правового забезпечення в процесі проведення його моніторингу. Ціннісно-правові аспекти інтелектуальної власності займають важливе місце в системі підходів до її виміру, характеризуючи її як явище, що акумулює в собі певний спектр соціокультурних засад духовного життя суспільства, самостійно набуває ціннісних властивостей, стаючи елементом соціокультурних засад духовного життя суспільства. Тому наукове дослідження ціннісно-правових аспектів розуміння інтелектуальної власності, як основи моніторингу її правового забезпечення, має важливе значення як з точки зору розвитку юридичної науки, так і з точки зору удосконалення такого правового забезпечення. Це дозволить не лише здійснити наукове дослідження вказаного явища крізь призму його ціннісного виміру як єдиної методологічної стратегії наукового пізнання, а й встановити загальну законотворчу ідею, що була закладена в основу його правового забезпечення, стан досягнення законотворчої мети, що становитимуть об'єкт правового моніторингу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У вітчизняній юридичній науці окремі аксіолого-правові аспекти інтелектуальної власності та їх ролі в процесі законодавчого забезпечення вказаної

сфери досліджувались у роботах В. С. Бігуна, С. В. Бобровник, С. К. Дудар, А. А. Козловського, М. І. Козюбри, Б. В. Малишева, Ю. М. Оборотова та ін.

Деякі правові аспекти інтелектуальної власності як ціннісного явища розкрито в працях таких зарубіжних вчених, як: Т. Е. Абова, С. С. Алексєєв, Г. Боденхаузен, М. Барницький, Е. Н. Беляєва, І. Богнар, Дж. Бурст, К. Дж. Веркман, С. Віда, Б. Вілмос, Н. О. Гершанова, Е. Л. Головльова, В. В. Голофасв, В. П. Грибанов, Ю. Т. Гульбин, М. Р. Доронин, Ч. Дьєрдь, Б. Е. Кубряков, Е. Мілісітс, М. Немех, І. Я. Петров, А. П. Рабец, Н. А. Радченко, Є. В. Сальникова, А. П. Сергєєв та ін.

Окремі ціннісно-правові аспекти інтелектуальної власності були предметом наукового пошуку представників галузевих юридичних наук, а саме: конституційного права (О. В. Батанов, Н. А. Мяловицька), цивільного права (О. Ю. Кашинцева, А. О. Кодинець, О. О. Козлова, П. П. Крайнів, В. В. Кривенко, Р. А. Майданик, М. В. Мельников, О. М. Мельник, О. П. Орлюк, М. В. Паладій), господарського права (І. М. Кучеренко, В.С. Щербина), адміністративного права (В. Б. Авер'янов, Д. М. Лук'янець) та ін.

Однак, й досі для окресленої проблематики притаманний плюралізм наукових підходів з більшої частини питань, тоді як окремі з них, навпаки, залишаються недостатньо дослідженими і висвітленими у наукових працях.

Емпіричну базу дослідження складають літературні джерела монографічного, періодичного, навчального характеру; міжнародні договори, ратифіковані Україною, нормативно-правові акти України, офіційно зареєстровані законопроекти, супровідна до них документація тощо.

Мета дослідження. Виходячи з теми цієї наукової роботи, її метою є: узагальнити методологічний потенціал ціннісно-правового підходу до розуміння інтелектуальної власності, визначити особливості аксіологічних аспектів розуміння інтелектуальної власності як основи моніторингу її правового забезпечення.

Методи та процедури дослідження. Методологічну стратегію наукового дослідження становить аксіологічний методологічний підхід, що дозволяє розкрити розуміння інтелектуальної власності як елементу соціальних цінностей та засобу їх акумулювання і поширення в соціальному середовищі. Методологічну основу дослідження складають методи наукового пізнання, зокрема системно-структурний, функціональний і формально-юридичний, за допомогою яких опрацьовувалась джерельна база дослідження, вивчалися наукові концепції, поняття і категорії, формулювались пропозиції, рекомендації та інші висновки.

Основні результати дослідження. Наукове розуміння правових явищ з точки зору методології його здійснення являє собою, з одного боку узагальнений процес, а з іншого боку – результат людської розумової діяльності, в яких відображено зміст та характер їх пізнання, надано йому оцінку, а також розкрито ставлення до нього як до елементу правової дійсності [3, с. 13-14]. Вказаний процес і результат розуміння правових явищ за своєю сутністю обумовлені світоглядною позицією суб'єкта, в якій відображено так званий образ права, що сформовано крізь призму найбільш суттєвих його властивостей та ознак, котрі сприйняті розумом дослідника та відкладені у його свідомості [4]. Вказана світоглядна позиція суб'єкта науково-пізнавальної діяльності становить основу його подальшого вивчення правових явищ як поєднання двох його складових:

узагальненого процесу розумової діяльності людини, спрямованого на пізнання права, його сприйняття (оцінку) і ставлення до нього як до цілісного соціального явища;

результату такого процесу, що виявляється у відповідній свідомості людини, в якій сприйнято, надано оцінку та сформовано ставлення до нього [5, с. 11-12] тощо.

Вказане розуміння правових явищ, в тому числі і інтелектуальної власності за своєю сутністю дозволяє не лише сформувати конкретний образ про нього, а й за результатами пізнавальної діяльності людини побудувати уявлення про стан його розвитку, фактори, що на нього впливають, функціональне призначення, а також уявлення про недоліки його існування і функціонування, погляди щодо можливого та доцільного існування, в тому числі і в правовому середовищі. Засобом та критерієм такого оцінювання інтелектуальної власності, з'ясування стану її правового забезпечення мають стати пануючі у суб'єкта уявлення про право, розуміння про нього, де важливу роль відіграватиме саме аксіологічне розуміння права, положення якого в подальшому можуть бути закладені в основу ціннісно-правового сприйняття правового забезпечення інтелектуальної власності, визначення відповідності або невідповідності ціннісно-правовим уявленням про інтелектуальну власність реального стану його правового забезпечення.

У галузевих юридичних дослідженнях все більше поширюється думка вчених про сприйняття права інтелектуальної власності у розумінні значно ширшому, ніж цивільно-правовий або господарсько-правовий інститут. Ще у науково-практичному коментарі до Книги четвертої ЦК України, написаному у 2004 році, автори говорили про комплексність правовідносин у сфері інтелектуальної власності та комплексність підходів до правового регулювання, в основі чого знаходиться багатоаспектність самого явища інтелектуальної власності. В цьому плані Н. М. Мироненко справедливо і цілком обґрунтовано стверджує, що право інтелектуальної власності є самостійною комплексною галуззю права, яка перебуває у стадії формування. Це сукупність норм права, які регулюють суспільні відносини, пов'язані зі створенням об'єктів права інтелектуальної власності, а також набуттям, здійсненням та захистом прав на ці об'єкти. Ця галузь права представлена відносно самостійними інститутами, кожен з яких має свої особливості [6, с. 23]. Такий підхід вченої заснований на загальнотеоретичному розумінні інтелектуальної власності як явища складного і багатоаспектного, що зумовлює розвиток широкого спектра суспільних відносин, потребуючих відповідного правового регулювання. У такому ж сенсі інтелектуальна власність розглядалася О. П. Орлюк [7, с. 145-147], де вчена наголошує на тому, що інтелектуальна власність є інтелектуальним людським надбанням, яке забезпечує можливість реалізації людського інтелектуального потенціалу, захист їх прав, свобод і законних інтересів, інноваційний розвиток держави тощо. І саме це визначає самостійність права інтелектуальної власності як сферу наукового дослідження та сферу правового регулювання.

На нашу думку, основу правового забезпечення інтелектуальної власності має становити відповідне її розуміння як соціокультурного феномену, який сформувався історично та об'єктивно потребує свого правового забезпечення. Таке забезпечення полягає не стільки у тотальному правовому регулюванні відносин, що виникають в сфері інтелектуальності власності, а у правовому закріпленні, гарантуванні і захисті тих ціннісних важелів зародження, становлення, розвитку, вдосконалення та функціонування інтелектуальної власності. Саме на виявлення, регламентацію, збереження та примноження цінності інтелектуальної власності як соціокультурного феномену в цілому, так і як правового феномену, зокрема, націлене запровадження правового регулювання відносин, які виникають, змінюються та припиняються в сфері інтелектуальної власності.

Певною мірою на користь такого підходу можуть слугувати й розробки В. А. Іващенко з історико-правової тематики становлення законодавства у сфері інтелектуальної власності [8]. Однак у будь-якому випадку ніхто з авторів, хто підтримує позиції стосовно комплексності даного правового утворення, в тому числі і його ціннісного прояву, не заперечує проти визначення ключового підходу до його розуміння як основи його наукового розвитку, правового забезпечення та практики функціонування. Відповідно, цілком виправданим є здійснення правового моніторингу положень законодавства в сфері інтелектуальної власності саме через призму аксіолого-правового її розуміння. Це ж стосується й характеристики правових джерел, що слугують основою для впорядкування суспільних відносин, які виникають, змінюються або припиняються стосовно відповідних об'єктів права інтелектуальної власності. При тому, що самі по собі норми цивільного права, виступаючи результатом узагальнення й абстракції розуміння інтелектуальної власності, самостійно можуть бути об'єктом лише узагальненого, абстрактного пізнання цінності інтелектуальної власності, тобто мислення, яке відбувається у формі понять, суджень і висновків [9, с. 97].

З огляду на зазначене виникає потреба у виробленні нових підходів до вивчення державно-правових явищ, в тому числі і інтелектуальної власності, її правового забезпечення, серед яких називається ціннісно-правовий підхід, який є одним із нових і перспективних напрямів розвитку вітчизняного правознавства як у теоретичному, так і у практично-прикладному значенні [10]. Цінність права як специфічна самодостатня наукова методологія надає можливість глибше та адекватно сучасній правовій дійсності вивчити ціннісні аспекти інтелектуальної власності та їх правового забезпечення. Знання про цінності в інтелектуальній власності й цінність безпосередньо інтелектуальної власності використовують для уточнення його сутності і специфічної природи, гуманістичної орієнтації, спроможності та ефективності її правового забезпечення. Без ціннісно-правового підходу неможливо з'ясувати роль інтелектуальної власності у культурному й суспільному розвитку, зрозуміти вияв генетичних зв'язків у праві інтелектуальної власності, розкрити результативність правового забезпечення інтелектуальної власності, провести його моніторинг. Цей підхід забезпечує осмислення поведінки людини в сфері інтелектуальної власності та в механізмі право-

вого регулювання, впливу правових цінностей на формування правової системи. Реалізація аксіологічного підходу у пізнанні, розумінні та подальшому правовому забезпеченню інтелектуальної власності сприяє усвідомленню того, що ефективність такого правового забезпечення, підвищення рівня такої ефективності за результатами проведеного моніторингу загалом значною мірою залежать від ціннісної орієнтації, на якій воно базується [10].

Оскільки ціннісно-правовий підхід свідчить про те, що наука намагається переорієнтуватися на більш універсальні цінності, ніж сама лише абстрактна істина, оскільки в будь-якому конкретному випадку пізнавальний акт характеризується певним ціннісним потенціалом [11, с. 5-6], вказаний підхід сприятиме переорієнтації наукового дослідження інтелектуальної власності та її правового забезпечення на розуміння самої інтелектуальної власності як цінності, а також розуміння правових наслідків її правового забезпечення – як тих ціннісних вимірів правової дійсності, які створює інтелектуальна власність.

Висновки. Трансформуючи вказані особливості ціннісно-правового підходу на площину дослідження інтелектуальної власності як явища правової дійсності, слід наголосити на тому, що можливість застосування вказаного підходу до вивчення інтелектуальної власності зумовлюється наступним:

по-перше, інтелектуальна власність є особливою соціокультурною цінністю, оскільки зумовлена специфікою формування, рівнем розвитку та втіленості і життєдіяльності суспільства його ціннісних орієнтирів;

по-друге, інтелектуальна власність характеризується тими властивостями (ознаками), які зумовлюють її цінність у правовому розвитку, а саме у розвитку міжнародного права, національних законодавств, правових систем;

по-третє, інтелектуальна власність визначається досягненням певного стану розвитку правової сфери життя суспільства;

по-четверте, інтелектуальна власність може бути об'єктом дослідження, відповідно може бути оцінена з точки зору її значення, ролі у розвитку правових систем, в тому числі в контексті її правової забезпеченості шляхом здійснення його моніторингу.

Використання ціннісно-правового підходу до вивчення державно-правових явищ передбачає можливість вивчення відповідних явищ шляхом використання двох підходів: інструментального, який надає змогу встановити особливості того чи іншого правового явища як певного засобу здійснення правового впливу на життєдіяльність суспільства; власне ціннісного підходу, що надає змогу вставити особливості того або іншого правового явища як такого, що вже є цінним, оскільки існує і функціонує. Відповідно до розуміння зазначених вище аспектів щодо застосування ціннісно-правового підходу до вивчення правових явищ, що передбачає можливість застосування інструментального та власне ціннісного підходу, можливо відзначити, що використання вказаного підходу в процесі наукового пізнання інтелектуальної власності може бути структуроване на відповідні два підходи:

інструментальний підхід, який виявляється у здатності розглянути інтелектуальну власність як явище, яке зумовлює необхідність, зміст та виступає критерієм ефективності правового забезпечення. В даному випадку інтелектуальна власність відіграє роль інструменту, який забезпечує детермінацію, зміст та результат функціонування її правового забезпечення;

власне ціннісний підхід, що дозволяє її вивчити феномен інтелектуальної власності як особливу, об'єктивно існуючу, невід'ємну сферу життєдіяльності суспільства та сферу правового забезпечення, що націлена на забезпечення гармонійного співжиття людей на основі упорядкованих відносин між ними, гармонізованих засобів правового регулювання тощо. В даному випадку інтелектуальна власність є сама по собі цінною, оскільки забезпечує взаємоузгодження та взаємопроникнення в системі засобів правового регулювання, спрямована на те, щоб забезпечити гармонійний розвиток правових систем.

Список використаних джерел

1. *Занфірова Т. А.* Філософська проблематика правоутворення та правотворчості у трудовому праві. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України : зб. наук. ст. 2010. Вип. XXIV. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. С. 25-26. URL : <http://lib.pu.if.ua/files/zbirnyky/zb24-2010.pdf>. (дата звернення: 01.10.2017 р.).
2. *Мурашко Л. О.* Аксиологическое измерение процесса правообразования: история и современность : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01. М., 2015. 378 с.

3. *Алексеев С. С.* Теория права : учебник. изд. 2-е, перераб. и доп. М. : Изд-во БЕК, 1995. 309 с.
4. *Козюбра М. І.* Праворозуміння: поняття, типи та рівні. Право України. 2010. № 4. С. 10-20. URL : <http://www.info-prensa.com/article-317.html>. (дата звернення: 12.05.2014 р.).
5. *Волинка К. Г.* Теорія держави і права : навчальний посібник. К. : МАУП, 2003. 240 с.
6. *Право інтелектуальної власності* : науково-практичний коментар до книги четвертої Цивільного кодексу України / За заг. ред. М. В. Паладія, Н. М. Мироненко, В. О. Жарова. К. : Парламентське вид-во, 2006. 432 с.
7. *Право інтелектуальної власності: академічний курс* / Кол. авторів; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К.: ВД «Ін Юре», 2007. 696 с.
8. *Іващенко В. А.* Розвиток законодавства у сфері інтелектуальної власності в Україні (XIX – поч. XXI ст.) : монографія. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2017. 508 с.
9. *Антошкіна В. К.* Гносеологічна природа тлумачення цивільно-правових норм. Альманах права. Право і прогрес: складові забезпечення в сучасних умовах. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2017. Вип.8. С. 94-99.
10. *Бондар Ю. М.* Аксиологічний підхід у правознавстві й цінності права. Філософські та методологічні проблеми права. 2011. № 2. С. 110-117.
11. *Марчук М. Г.* Ціннісні потенції знання : наукове видання. Чернівці : Рута, 2001. – 315 с.

References

1. *Zanfirova T. A.* Filosofska problematika pravoutvorennya ta pravotvorchosti u trudovomu pravi. Aktualni problemy vdoskonalennya chynnoho zakonodavstva Ukrainy : zb. nauk. st. 2010. Vyp. XXIV. Ivano-Frankivsk : Prykarpatskyi natsionalnyi universytet imeni Vasylia Stefanyka, 2010. S. 25-26. URL : <http://lib.pu.if.ua/files/zbirnyky/zb24-2010.pdf>. (data zvernennia: 01.10.2017 r.).
2. *Murashko L. O.* Aksyolohycheskoe yzmerenye protsessa pravoobrazovaniya: ystoriya y sovremennost : dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.01. M., 2015. 378 s.
3. *Alekseev S. S.* Teoriya prava : uchebnyk. yzd. 2-е, pererab. y dop. M. : Yzd-vo BEK, 1995. 309 с.
4. *Koziubra M. I.* Pravorozuminnia: poniattia, typy ta rivni. Pravo Ukrainy. 2010. № 4. S. 10–20. URL : <http://www.info-prensa.com/article-317.html>. (data zvernennia: 12.05.2014 r.).
5. *Volynka K. H.* Teoriia derzhavy i prava : navchalnyi posibnyk. K. : MAUP, 2003. 240 s.
6. *Pravo intelektualnoi vlasnosti* : naukovopraktychnyi komentar do knyhy chetvertoi Tsyvilnoho kodeksu Ukrainy / Za zah. red. M. V. Paladiia, N. M. Myronenko, V. O. Zharova. K. : Parlamentske vyd-vo, 2006. 432 s.
7. *Pravo intelektualnoi vlasnosti: akademichnyi kurs* / Kol. avtoriv; za red. O. P. Orliuk, O. D. Sviatotskoho. K.: VD «In Yure», 2007. 696 s.
8. *Ivashchenko V. A.* Rozvytok zakonodavstva u sferi intelektualnoi vlasnosti v Ukraini (KhIKh – poch. KhKhl st.) : monohrafiia. Cherkasy : Vydavets Chabanenko Yu. A., 2017. 508 s.
9. *Antoshkina V. K.* Hnoseolohichna pryroda tлумachennia tsyvilno-pravovykh norm. Almanakh prava. Pravo i prohres: skladovi zabezpechennia v suchasnykh umovakh. K. : In-t derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho NAN Ukrainy, 2017. Vyp.8. S. 94-99.
10. *Bondar Yu. M.* Aksiolohichnyi pidkhid u pravoznavstvi y tsinnosti prava. Filosofski ta metodolohichni problemy prava. 2011. № 2. S. 110-117.
11. *Marchuk M. H.* Tsinnisni potentsii znannia : naukove vydannia. Chernivtsi : Ruta, 2001. – 315 s.

Котенко М. В. Ціннісно-правові аспекти розуміння інтелектуальної власності як основа моніторингу її правового забезпечення

У роботі розкрито актуальність наукового пізнання ціннісно-правових аспектів розуміння інтелектуальної власності як основи моніторингу її правового забезпечення. Встановлено філософське та наукове підґрунтя наукового дослідження ціннісно-правових аспектів розуміння інтелектуальної власності. Узагальнено наукові погляди вчених, які стосуються розуміння ціннісно-правових аспектів інтелектуальної власності. Підсумовано, що сучасний стан наукової розробки проблем аксіології розуміння інтелектуальної власності свідчить про епізодичність зазначених досліджень, оскільки наукове вивчення вказаних питань здійснювалось опосередковано через науковий аналіз інших суміжних правових явищ і процесів.

Автором узагальнено методологічний потенціал ціннісно-правового підходу до розуміння інтелектуальної власності. На підставі аналізу доктринальних підходів до розуміння ціннісно-правових аспектів інтелектуальної власності, визначено особливості аксіологічних аспектів розуміння інтелектуальної власності як основи моніторингу її правового забезпечення.

Ключові слова: інтелектуальна власність, правове забезпечення, правове регулювання, аксіологічний методологічний підхід, праворозуміння, правовий моніторинг, аксіологічні аспекти розуміння інтелектуальної власності.

Kotenko M. V. Valuable and legal aspects of understanding the intellectual property as the basis for monitoring its legal provision

The paper reveals the relevance of scientific knowledge of the valuable and legal aspects of understanding the intellectual property as the basis for monitoring its legal provision. It is proved that understanding of the law and legal phenomena play a fundamental role in the system of scientific legal research since it forms the basis for further knowledge of the theoretical, legal, and branch aspects of the investigated phenomenon. Legal provision of intellectual property, as well as any other sphere of life of a society, is based, first of all, on the provisions of the appropriate approach to legal thinking, which will allow to identify the key behavior patterns in this area, to fix them and to regulate the means of their implementation and guaranteeing. In turn, the monitoring of existing legal protection of intellectual property should be based not only on indicators of quality of consolidation of legal norms but also on the state of effectiveness and efficiency of the functioning of legal norms regulating relations in the field of intellectual property. It is generalized that the provisions that define the understanding of intellectual property will have a fundamental character in the process of carrying out both its scientific research and the practice of its legal support, as well as further monitoring of it. It should, on the one hand, strengthen the integrity and objectivity of the scientific knowledge of intellectual property as a legal phenomenon, substantiate and generalize the conclusions, the reliability of the results obtained, their foundation on the unified scientifically grounded positions of understanding and knowledge of law, and on the other hand, to determine the criteria of legal provision of intellectual property, targeting such legal support, and serve as criteria for measuring the quality level of such legal support in the process of providing its monitoring.

The philosophical and scientific basis of the scientific research of the valuable and legal aspects of the understanding of the intellectual property is established. The scientific views of scientists concerning the understanding of the valuable and legal aspects of the intellectual property are generalized. Summed up, the valuable and legal aspects of the intellectual property occupy an important place in the system of approaches to its measurement, characterizing it as a phenomenon that accumulates a wide range of socio-cultural foundations of the spiritual life of society, as well as independently acquires value properties, becoming an element of socio-cultural foundations of the spiritual life of society. The scientific study of the valuable and legal aspects of understanding the intellectual property as the basis for monitoring its legal provision is important both in terms of the development of legal science and in terms of improving its legal framework. This will allow not only to carry out scientific research of this phenomenon through the prism of its value measurement as the only methodological strategy of scientific knowledge, but also to establish a general legislative idea, which was laid in the basis of its legal support, to find out the state of achievement of the legislative goal of legal regulation of relations in the field of intellectual property that together will constitute the object of legal monitoring.

The author summarizes the methodological potential of the valuable and legal approach to the understanding of the intellectual property. Based on the analysis of doctrinal approaches to understanding the valuable and legal aspects of the intellectual property, the peculiarities of the axiological aspects of understanding intellectual property as the basis for monitoring its legal support within the framework of the instrumental and actual value components are determined.

Key words: intellectual property, legal support, legal regulation, axiological methodological approach, legal thinking, legal monitoring, axiological aspects of understanding of the intellectual property.

DOI: 10.33.66.3/2524-017X-2019-10-319-324